

EDINOST

Posamezna številka za Trst in okolice 23 v. r., zbiraj 20 v. r. Oglasi trgovcev in obrtnikov 10 v. r.; oglasniki, zbiranje posilnice, vabila, oglasi d. r. n. n. zbiranje 30 v. r.; oglasniki v tekst. lista do 5 v. r. 10 K, vsaka nadaljnja vrsta 2 K. Mali oglasi po 8 v. r., beseda, račun pa 10 v. r. Oglase sprejme in izdaja oddelček Edinosti. Naročnina in reklamacije se plačajo izključno upravi „Edinosti“. Uprava in izdajatelj oddelček se nahajata v ulici sv. Frančiška As. 20. — Poštombrani račun št. 1.12

Boravak regenta Aleksandra u Franceskoj.

PARIZ, 6. veljače. Kako javlja »Liberte«, oborožaviti se regent Aleksander duje vremena u Franceskoj. Regent će konferirati s prvimi zastupnicima savezničkih vojska na pariškoj konferenciji, te posetiti franceske pojne poljane prije, nego što krene u Englesku.

Trumfajni doček princa regenta Aleksandra u Zagrebu.

ZAGREB, 6. veljače. Sva srednjoškolska omladina prema svečan akademiju u hrvatskom kazalištu, te može se sada nadodati, da su pripreme počele u velikom stilu. Ravnatelj konzervatorija prof. Rosenberg-Ružić skladao je za tu večer svečanu ouverturu. Prof. Dugan harmonizirao je za ženski zbor uz pratnju glasovira 3 narodne jugoslavenske pjesme. Nakon duge stanke nastupa pripušta osvežen veliki tamburaški zbor, koji će izvoditi najnoviji prigodni skladbu prof. Stahušaka. Nastupit će i veliki muški zbor od preko 200 sa posebnom skladbom uz pratnju 3 orkestra. Prvi puta će u Zagrebu nastupiti mešoviti zbor od preko 300 pjevača, što ne pamtimo tako ogroman broj sudelujućih. Cela ova svečana akademija naišla je na najveću potporu kod poverenika za bogoštovlje i nastavu g. Rojca, celokupne vlade i sviju ravnatelja srednjih škola.

Kardinal Francis Born obliče Beograd.

BELGRAD, 6. feb. Kako poroča Beograđski listi, pričakuje ondje u nedeljskoj nadškofa kardinala Francis Borna, ki ima tesne zveze z angleško vladu. Kardinal je bil v Palestini, kjer je obiskal angleške čete. Na povratku je sklenil potovati preko Srbije in se osebo seznaniti z narodom, kateremu je bil od nekdaj iskren prijatelj. Začetkom svetovne vojne je sprejel podpredsedniško mesto v odboru za pomoč Srbom.

Srpski princ Pavao stigao u Rim.

RIM, 6. veljače. »Agenzia Stefani« javlja: Srpski princ Pavao prispio je u Rim. »Tribuna« doznaje, da će princ krenuti u Villa Savoia, kjer je bil kraljev gost. Princ Pavao je sin Arsena, brata kralja Petra.

Jugoslovanska demokratska stranka v Bosni.

SARAJEVO, 6. feb. Te dni pride ba'e v Sarajevo novotni minister Pribičević. To potovanje je v zvezi z ustanovitvijo Jugoslovanske demokratske stranke.

SARAJEVO, 6. feb. Tu se je vršil sestanek za ustanovitve Jugoslovanske demokratske stranke, ki bo stala na stališču popolnega narodnega edinstva in centralizacije. Stranka se bo imenovala »Nacionalna demokracija«. Izvoljen je pripravljalni odbor.

Bolesni ministri.

SARAJEVO, 6. veljače. Osmi šefa pravosudja dr. D. Dimovića oboli je i minister za rudarstvo i šumarstvo dr. Mehmed Spaho.

Nova srbska stranka v Bosni.

SARAJEVO, 6. feb. Dne 30. januarja se je v Sarajevu na povabilo Dušana Vasiljevića, dr. Sava Ljubibratića in Vasilija Grčića vršil sestanek 100 oseb, na katerem so sklenili ustanoviti »državo vzdržujočo narodno-demokratsko stranko na temelju že ustvarjenega stanja v državi SHS«. Sprejeli so načrt programa in akcijski odbor, ki bo v kratkem sklical ustanovni občni zbor.

Skupština seljačke stranke.

ZAGREB, 6. veljače. U nedelju se obdržavala glavna skupština seljačke stranke u Streljani. Glavni govornik bio je Stepan Radić, koji je govorio poznatim haragueriskim načinom, ali slabo uverljivo i za seljake. Posle skupštine pošla je povorka od nekoliko stotina učesnika ilicom na Jelačićev trg, gde su otpevali himnu i razišli se. Omladina je priredila uspehu protimanifestaciju.

Delegati za mirovni kongres.

ZAGREB, 6. veljače. U ponedjeljak poslepočne otputovase posebnim vlakom delegati za mirovnu konferenciju i to većinom iz Zagreba, a nekoli iz Primorja.

Izgon tujcev iz Zagreba in Hrvatske.

ZAGREB, 6. feb. Zagrebska mestna oblast je pozvala vse osebe, ki nimalo jugoslovanskega državljanstva, naj zapuste mesto. Centralni stanovanijski urad je raztegnil to odredbo na celo svoje področje. Vzrok: težave v prehrani in pomanjkanje stanovanj.

Hrvatska polemika.

ZAGREB, 6. feb. »Novo Vrijeme« protestira proti razpustu občinskega zastopa v Brodu in vprašuje, zakaj se take reči ogdijo na Hrvatskem, medtem ko se Slovenija brez ozira na centralno vladu zelo lepo razvija.

Zadnja glavna skupština austrougarske banke.

BEČ, 6. veljače. Austrougarska banka održala je storak svoju poslednju glavnu skupštinu, koja vanredno burno je protekla. Odvetnik dr. Polšovsky govorio je u ime čeških dioničara. Počeo je u češkom jeziku, ali su ga Nemci burno prekidali. Konačno je Polšovsky, iz prosved, pročitao u ime čeških dioničara na nemačkom jeziku izjavu, u kojoj Česi otklanjaju odgovornost za poslovanje Austro-Ugarske banke, koja se nalazi u vanredno teškom položaju. Promet banknota poskočio je od 3 i po na 35 milijardi, dok je zaliha zlata pala od 1362 milijuna na 342. Monarhija ima 106 milijarda ratna dugova, od kojih na Ugarsku otpada 35 milijarda. Nemci su prosvedovali proti istupanju Čeha. Izjavivši, da se nepoporna pitanja mogu rešiti samo zajedničkim ve-

ćanjem. Glavna je skupština podelila odrednicu upravi, protiv glasova Čeha, koji nisu sudelovali niti kod izbora generalnoga veća.

Mirovna konferenca.

Čehoslovaško vprašanje.

PARIZ, 6. feb. Predsednik Zedinjenih držav, ministriški predsednik in ministri zunanjih stvari ameriških, angleških, francoskih in italijanskih ter japonska zastopnika so se sešli večeraj popoldne ob 3 na Orsayem nabrežju. Zaslili so dr. Kramara in dr. Beneša. Čehoslovaki zahtevali, da naj bi njihova država, ki bi stela okoli 13 milijonov prebivalstva, obsegala v splošnem ozemlje starega češkega kraljestva, torej celo Češko, Moravsko, Slezijo in Slovaško. Poleg tega zahtevali popravno mejo v okolišju Gladskega v pruski Sleziji in v okolišju Opave, v okolišju Ratibora ob Odrer ter v okolišju Gmunda in Pošterne v Dolnji Avstriji. Končno bi Čehoslovaki pripojili svoji državi tudi Maloruse, ki bilavo na levem bregu gorenje Tise, če bi oni želeli to, ter žele, da bi se njihovo ozemlje dotikalo jugoslovanskega. Tako bi bili Nemci končno odrezani od vzhoda in nove slovanske države bi imele večjo trdnost, ker bi razpolagale s stičnimi točkami za pristop k morju in v Italijo. Predlagajo tudi, da naj se pomećnarođe prometna sredstva, da se zavaruje promet neomorskih držav s središčem Evrope in se utrdijo politične vezi, ki jih vežejo, in se jim omogoči odpor proti nemškemu vplivu. Čehoslovaška republika zahteva tudi, da se pomećnarođe Donava, Laba in Visla. Tudi kar se tiče železnice, je neobhodno potrebna pomećnarođitev preko Požun—Trst—Reka, če se ne doseže stik med čehoslovaškim in jugoslovanskim ozemljem. Poleg tega bi pa proza Praga—Plzen—Stuttgart—Strassburg—Pariz porušila staro nadvlado Nemčije nad prometnimi potmi srednje Evrope. Sklenilo se je, da posredna tehniška komisija, v katero odposiljejo velevladi vsaka po dva člana, proučita ta vprašanja. — Pričakuje se, da se vdevlasti lotijo jugoslovanskega vprašanja še pred Wilsonovim odpotovanjem, četudi bo odsoten Lloyd George, ki mora v soboto odpotovati v London.

Jugoslovansko vprašanje.

RIM, 7. feb. Tukajšnji listi poročajo iz Pariza 6. t. m.: Brzojavka ameriške agencije »United Press« poroča, da je italijansko odposlanstvo predložilo spomenico, v kateri zahteva, da naj se jadranska vprašanja urede po strateški črti. Očgovorilo se je, da se Zveza narodov ne more opirati na tako načelo. Ta vest je brez podlage.

RIM, 7. feb. »Il Giornale d'Italia« poroča iz Pariza z datumom 6. t. m.: Spor med Italijo in Jugoslavi bi se po Wilsonovem nazoru moral rešiti takoj. Torej je mogoče, če tudi ne zelo verjetno zaradi kratkega časa, da se vprašanje naših meja reši še pred Wilsonovim odpotovanjem.

Sestanek na Prinčevskem otoku.

LONDON, 7. feb. Brezlična Čičerinova brzojavka sporoča uračno odgovor sovjetske vlade na povabilo zavezniških držav državnim skupinam, ki so nastale v Rusiji, da se sñdejo li konferenci z zastopniki zavezničkov na Prinčevskem otoku. Komisar za zunanje stvari izjavlja, da sovjetska vlada sprejema povabilo in je pripravljena skleniti mir z zavezniki.

Regent Aleksandar v Parizu.

Francija, tista velika in ponosna Francija, je dostojno sprejela regenta Jugoslavije v divni in junaki prestolnici svoji. Njen predsednik Poincaré je prisrčno stisnil regentu Jugoslavije junaško desnico, pozdravljajoč v njem ves troletni narod od severnih mej do Vardara. Francoski narod, ki ljubi pravico in resnico, ki ljubi svobodo in preliva svojo srčno kri zanj, ni pobil besed gosta svojega, izrečenih v največjih čneh ki jih je preživljala Francija: »Ako bo potrebno, zapustim z avro svojo vojsko Balkan in pojdem na Francošču, da bom branil Pariz!« Teh besed francoski narod ni pozabil in jih ne pozabi nikdar, ker zna ceniti prijateljstvo, vdanost in usluge. V največji svoji sreči, v največji slavi slavi, slaveč zmago, ni francoski narod pozabil junaške Srbije. V največji svoji sreči se spominja predsednik francoskega senata besed regenta Aleksandra ter pošila pozdrav bratom v orožju — preko Srbov... Jugoslovancem, kajti tudi jugoslovanska kri je tekla pod zidovim Verduna, Relmsa in na slavno ovekovečeni — Marni!

V času, ko se rešuje jugoslovansko vprašanje, prihaja princ-regent v Pariz kot junaški boritelj, kot predstavitelj tiste pesti junakov, ki so s svojim legendarnim junaštvom zadivili ves svet, ki si je s svojimi brezprimerimi mukami in nepopustno vero zadobil ljubav in spoštovanje pri vseh narodih.

Žele in potrebe svojega naroda sporoča svojim zaveznikom. Kakor je bil, z mečem v roki, gotov zmage, končne in trajne zmage na bojišču, tako stoji sedaj pred svojimi zavezniki s pravičnimi zahtevami svojega naroda. In tista Francija, ki se v svoji največji sreči spominja besed princa-regenta, ne dopusti, da bi ta ostavil Pariz — nezadovoljen. Z mečem v roki je izvojeval zmago. Istotako izvojuje — o tem smo uverjeni — tudi bodočo srečo svojega naroda in svoje države.

Iz jugoslovanskega sveta.

Politični preganjanci, ki so zamudili rok (25. januarja t. l.) za prijavo škode, ki so jo trpeli iz političnih ozirav, se lahko še vedno prijavijo pri svojih pristojnih okrajnih glavarstvih, političnih ekspoziturah, oziroma mestnih magistratih; vendar je na negotovo, če se bo mogoče ozirati na te zakasnele prijave. — Vsi bivši interniranci, konfiranci in obsojenci, brez ozira na to, če so svojo odškodnino zahtevali že prej ali ne, naj prijavijo svojo

naslove, kraj in dobo interniranja in sodnijo, ki jih je obsodila, na naslov: dr. Janko Leskovec, Ljubljana, Dunajska cesta 31, odbor za pol. preganjance. — Vdove in sirote onih, ki so bili vsled političnih razlogov obešeni, ustreljeni ali so v zaporu umrli, naj javijo svoje naslove kot zgoraj.

Napačna statistika. Narodna uprava v Novem Sadu izjavlja, da podatki v knjigi Jesina Laketića »Jugoslavija v svetlu statistike«, ki je nedavno izšla v Zagrebu, v kolikor se nanašajo na ogrske kraje, niso točni, ker temelje na madžarski uradni statistiki. Uprava je odredila v Bački, Banatu in Baranji novo ljudsko štetje, ki bo končano sredi februarja. Šele potem se bo videla vsa laž madžarskega državnega aparata, ki je v Subotici zabeležil 23.000 Bunjevcev, dočim jih je v resnici 70.000. Narodna uprava v Novem Sadu ima v rokah listino, v kateri madžarski uradniki sami priznavajo, da so popis ljudstva po nalogu madžarske vlade falsificirali.

Zahvala ministra Trumbića — Sušaku. Predsednik ministristva Stojan Protić je dostavil susaškemu županu Andreju Knezu tole brzojavko: Prejel sem preko kraljeve vlade v Beogradu vašo brzojavko, ki me je silno ganila. Vaše priznanje mi je povzročilo neizrecno zadovoljstvo in pohudo za nadaljnje delo. Sem, posejano s krvjo srbskih vojakov in jugoslovanskih dobrovolcev je rodilo sad — stoletne sanje našega troimenega naroda — države Srbov, Hrvatov in Slovencev so uresničene pod žezlom slavne narodne dinastije Karađorđevićev, ki si je v svoji tradicionalni vdanosti narodu pridobila pogoj njegove zvestobe napram njem. S hvaležnostjo sem vzel na znanje sklop vaše občine, da se trg okristi z mojim imenom. Narod, ki si je s krvjo pridobil svojo osvoboditev, obvaruje tudi svojo celokupnost; ako bomo složni, prazgamo tudi vse težave. Izvolite izjaviti vsem Hrvatom moja bratska čustva. — Trumbić.

Vsennemške cvetke iz nedeljskega članka »Grezer Tagblatt«. Slovenske volake imenuje »kopo najemnikov« (Söldlingshaufen), krvnike sile (Schergen der Gewalt) in zopet pesčico krvnikov (Schergenhaufen) ter vzklika: »S hrbtov drvilo plazovi, ki uničijo golazen v delinah!« Dalje: »Ne bomo mirovali, ne bomo počivali, dokler ne dosežemo cilja, da bo svetlo solnce Velike Nemčije tudi livačam ob Dravi, gozdovom v Pohorju, da bo Maribor spet meina trdnjava, kar je bila pred tisoč leti: Markburg!« Tukaj imate ročnik antologije vse-nemških groženj in vsennemške kulture. Kdor nas štajerskih Slovencev in našega dela ne razume ob tem besenju in ob teli pretnjah, ta nima smisla za narodni obstoj.

Slab zgodovinar in sociolog mora biti graški mestni župnik monsieur Grossauer. Na graškem protestnem shodu je izrekel trditve: Geslerjev klobuk, ki ga je razobesil general Majster v Mariboru, je sramotna pega v dosedaj neslavni zgodovini Slovencev. Gospod pač ne ve, da je brezmejno, tisočletno trpljenje in brepenjenje Slovencev najčastnejši znak življenske sile našega naroda, ki kljub vsem grofovskim in uradniškim nemškim parazitom ni shiral in propadel.

Za centralistično monarhijo. V nedeljo, 2. t. m., se je vršilo v Sarajevu veliko javno zborovanje delavcev in meščanov, na katerem je bilo zbranih do deset tisoč oseb. Častni predsednik shodu je bil Gligorije Jiftanović, predsednik dr. Vukanović in Jovo Pešut, po predsednik delavcev Milan Gjukic, tajnika Stefan Kobasica in dr. Petrović. Govorili so dr. Jovo Nikčević, Simo Umčević in dr. Milan Srđić, nakar so sprejeli resolucijo, v kateri zahtevajo: 1. Kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev z dinastijo Karađorđevićev naj se urodi kakor demokratska centralistična monarhija na istih načelih, na katerih je sedaj urejena kraljevina Srbija brez vsakršnih notranjih meja in brez vsakršnih pokrajinskih avtonomij. Zato zahtevamo, da od preje obstoječe ali nanovo ustanovljene pokrajinske samostojne uprave in vlade takoj likvidirajo. 2. Pri uredbi državne uprave naj se izogne birokratiziranu in čim lažje izvede načelo narodnega sodelovanja v upravi potom samouprave občin, okrajev in okrožij. 3. Da se v vseh podrobnostih izvede načelo ravnopravnosti vseh treh imen našega naroda ter enakosti in popolne svoboda vseh veroizpovedanj in zavarovanje verskih avtonomij. 4. Ob tej priliki apeliramo na zdravo zavest našega naroda, da živi s svojimi muslimanskimi brati v miru in bratski slogi in čuva njihovo imetje in osebno varnost kakor svojo lastno. 5. Takoj naj se kaznujejo in odpravijo iz državne službe in države vsi tisti krivci bivšega avstro-ogrškega režima, ki so se z zločini pregrešili nad našim narodom in ki še danes vzdržujejo razdor; brez te odredbe se v naši mladi državi mir, red in popolna sloga med enokrvnimi brati ne bo dala vzdržati. Te zahteve smatramo za temeljna načela naše bodoče narodne politične organizacije.

Psi, ki demonstrirajo za nemško Avstrijo. Iz Maribora se poroča: Brezplačno so delili francuske trake med demonstrante trgovci: Kokošinek, Ferner, Leyrer, Pirchan in Worsche. Trakov so imeli toliko, da so celo pse okinčali z njimi. Ali so tudi pse steli med tistih 24.000 Nemcev, ki so baje glasovali za Nemško Avstrijo?

Iznenite odstavljene uradnike! »Slov. Gospodar« piše: Odstavljene nemški uradniki, ki nimalo v Mariboru prav nič več iskati, se še vedno klatijo po mestu in uničijo v deželo gladi. Ti ljudje imajo sedaj časa dovolj za hujškanje proti Jugoslaviji. Zoper državo SHS hujškam na najbolj strupen način. To so pokazali zlasti o priliki ponedeljkovih izgovorov. Skrajni čas bi že bil, da se vse odstavljene nemške uradnike izžene iz Jugoslavije!

Preved obzirnosti. »Slov. Gospodar« poroča, da so minuli ponedeljek demonstrirale tudi dve mušice ženske pomočne moči, ki so bile po milosti obdržane v službi magistrata, prehranjevalnega urada, glavarstva itd. v Mariboru. To je res preveč, medtem ko čaka na službo toliko Sloverk. Tu je vsaka obzirnost nelo-umestna, amok naravnost greh, da ne rečemo hujšal

JADRANSKA BANKA
— TRST —
Via Cassa di Risparmio 5 - Via S. Nicolò 9.
Podružnice: Dunaj, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Pčatija, Split, Šibenik, Zadar.
Ekspezičtura: Kranj.
Obavlja vse v ban'no stroko spada-
dajoče posle.
Sprejema v oge na knjižice in tekoči
račun
☛ v ltrah in kronah ☛
po najkulantnejš.h pogojih.
— Uradne ure blagajne od 9 do 13. —